

Evaluatie veiligheid beleidsperiode 2023-2024

Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel

Inhoud

Evaluatie beleidsperiode 2023-2024	2
Veiligheidsonderwerpen	3
1 Ondernijning	3
2 Digitale/cyber criminaliteit	3
3 Maatschappelijke onrust	4
4 Verkeersveiligheid	4
5 Sociale veiligheid	4
Overige onderwerpen:	6
I. Jeugd	6
II. Crisisbeheersing	6
III. Blindganger Surhuizum	6
IV. Veilig ondernemen Surhuisterveen	7

Evaluatie beleidsperiode 2023-2024

Inleiding

Middels deze evaluatie brengen wij u op de hoogte van de stand van zaken met betrekking tot het uitvoeringsprogramma 2023 – 2024 van de eenheid veiligheid van de werkmaatschappij Achtkarspelen/Tytsjerksteradiel. Wij zijn er ons van bewust dat het jaar 2024 nog niet voorbij is, maar in verband met de ontwikkelingen en werkzaamheden in relatie tot de ambtelijke splitsing bieden wij u deze evaluatie alvast aan.

Opbouw evaluatie

Ons huidige uitvoeringsprogramma 2023 - 2024 is op 9 januari 2024 vastgesteld door het college van B&W van Achtkarspelen en op 9 januari 2024 vastgesteld door het college van B&W van Tytsjerksteradiel. Vervolgens is het ook ter kennisgeving aan de beide gemeenteraden voorgelegd medio januari 2024.

In het uitvoeringsprogramma 2023 – 2024 staan de veiligheidsonderwerpen benoemd die de eenheid veiligheid gaat behandelen in de beleidsperiode en de horende daarbij doelen, concrete acties en projecten. In deze evaluatie worden eerst de veiligheidsonderwerpen behandeld en vervolgens nog enkele belangrijke onderwerpen voor onze afdeling.

Veiligheidsonderwerpen:

1. Ondernijning
2. Digitale/ cyber criminaliteit
3. Maatschappelijke onrust
4. Verkeersveiligheid
5. Sociale veiligheid

Overige onderwerpen:

- I. Jeugd
- II. Crisisbeheersing
- III. Blindganger Surhuizum
- IV. Veilig ondernemen Surhuisterveen

Veiligheidsonderwerpen

De vijf veiligheidsonderwerpen zijn afkomstig uit het veiligheidsbeleid 'Feiligens Foarút'. Dit beleid is geschreven voor de gemeente Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel voor de jaren 2023 tot en met 2026. Kortweg zijn de veiligheidsonderwerpen gezamenlijke prioriteiten vanuit de gemeenteraad, inwoners, gemeentebestuurders en veiligheidspartners zoals politie, brandweer en het Openbaar Ministerie.

1 Ondermijning

Het afgelopen jaar hebben we op verschillende niveaus aan de aanpak van ondermijning gewerkt. Op bestuurlijk niveau is er commitment om na 2023 ook in 2024 door te werken aan de Friese Norm, om als gemeenten, waterschap en de provincie op een gelijk niveau weerbaar te zijn tegen ondermijnende criminaliteit.

Er is een onderzoek uitgevoerd door dhr. Tops en dhr. Van de Torre naar de stand van zaken van ondermijning in Friesland. Hier zijn de gemeenteraden in juni 2024 ook over bijgepraat.

Mede in het kader van de Friese Norm is het Damocles beleid en het Bibob beleid vernieuwd. Het besluitvormingstraject voor het Bibob beleid van Achtkarspelen moet nog worden doorlopen. In Tytsjerksteradiel is dit inmiddels wel doorlopen. Ook zijn er periodiek overleggen waar signalen van ondermijning tussen verschillende afdelingen worden uitgewisseld.

Tenslotte zijn er bewustwordingsacties in november en december 2024 met betrekking tot ondermijning gepland. Dit wordt gedaan door een 'ondermijningsbus' neer te zetten waarbij kennis kan worden gemaakt met verschillende verschijningsvormen en daarbij signalen van ondermijning. Deze 'ondermijningsbus' wordt ingezet op de weekmarkt in Burgum en Buitenpost voor de inwoners en op de gemeentehuizen voor de gemeenteraden en collega's.

In december 2024 wordt een Ondermijningstraining georganiseerd voor ambtenaren. Hierbij wordt ingezet op herkenning van signalen van ondermijning en hoe je deze signalen op een goede en correcte manier verder kunt brengen en delen.

2 Digitale/cyber criminaliteit

Van eind 2023 tot en met begin 2024 hebben we in samenwerking met de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel de campagne om ouderen weerbaarder te maken tegen digitale/cyber criminaliteit online gezet. Dit was een groot succes en regionaal is ook animo om dit project te gaan oppakken.

Daarnaast is door het team informatiebeheer een cyber-bewustwording-vrachtauto ingezet bij het gemeentehuis om de medewerkers bewust te maken van de online gevaren. Ook stuurt de CISO periodiek mails om te kijken of iedereen oplettend is met betrekking tot phishing.

Voor deze beleidsperiode stond ook de voorbereiding van een cybercrisisoefening gepland. Dit is nog niet uitgevoerd. Voor Achtkarspelen wordt dit opnieuw opgenomen in het uitvoeringsprogramma van 2025. In Tytsjerksteradiel wordt de nieuwe inrichting van de functie(s) op informatiebeheer/CISO afgewacht. Pas daarna kunnen er afspraken worden gemaakt op dit thema.

3 Maatschappelijke onrust

Onder de regie van de medewerkers openbare orde en veiligheid in samenwerking met specialisten radicalisering en polarisatie heeft er een startbijeenkomst plaatsgevonden, waarbij de medewerkers van openbare orde en veiligheid werden bijgepraat over de laatste ontwikkelingen en nieuws over radicalisering. Vervolgens zijn wij in de gemeenten hier verder mee aan de slag gegaan. In samenwerking met de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel is er een radicaliseringstafel opgestart. Hier worden periodiek signalen van radicalisering en polarisatie besproken in het gebied.

Vervolgens zijn er bewustwordingstrainingen voor gemeentelijke collega's georganiseerd om signalen van radicalisering en polarisatie te herkennen. Hierbij werd onder andere stilgestaan bij het handelingsperspectief dat hierbij komt kijken. Ook in de driehoek van Basisteam Noordoost is aandacht geweest voor dit onderwerp.

Tenslotte wordt er verbinding gehouden met het Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân om nieuwe ontwikkelingen en praktische handvaten met betrekking tot het Protocol Maatschappelijke Onrust te houden en te volgen.

4 Verkeersveiligheid

Om bestuurlijk en zichtbaar bezig te zijn met verkeersveiligheid is er gekozen om verkeerssmileys aan te schaffen voor zowel de gemeente Tytsjerksteradiel als de gemeente Achtkarspelen. Dit zijn borden die blij of boos kijken afhankelijk of er onder of boven de maximum snelheid wordt gereden. De borden zijn in Tytsjerksteradiel opgehangen door de burgemeester en een wethouder van de gemeente Tytsjerksteradiel in de plaatsen Aldtsjerk en Garyp. Hiervoor is media-aandacht geweest. Ook in Achtkarspelen worden de verkeerssmileys ingezet.

Verder wordt in samenwerking met politie de flexibele flitspaal van het Openbaar Ministerie ingezet.

Voor 2024 stond ook het project "rijden onder invloed" gepland. Het is niet gelukt dit op te pakken. Voor Achtkarspelen wordt dit project onder de noemer "middelengebruik en verkeer" opgepakt in 2025. Ook in Tytsjerksteradiel wordt dit op deze manier opgepakt.

5 Sociale veiligheid

Sociale veiligheid is een breed begrip waar verschillende (deel)onderwerpen onder vallen. Vooraf is geformuleerd om in te zetten op samenwerking met andere afdelingen zoals het sociaal domein en communicatie binnen de verschillende (deel)onderwerpen.

Tijdens de donkere dagen en de vakantieperiode is er een flyer en sociale media actie geweest die ingezet is voor de preventie van woninginbraken, want met name in deze periode worden er meer inbraken gepleegd.

Daarnaast hebben wij voorafgaande aan de jaarwisseling 2023/2024 door middel van campagne materiaal (ballen, mutsen en flyer) stil gestaan om bewust en veilig om te gaan met carbid en vuurwerk. Dit materiaal is uitgedeeld aan de ploegen door de beide burgemeesters.

Op beleidsmatig niveau zijn de gedeelde processen met het sociaal domein herschreven en verbeterd, waardoor de samenwerking sterker is komen te staan. Ten slotte is er bijna wekelijks contact met zorg & veiligheid van de beide gemeenten

Verder vinden door het gehele jaar een aantal evenementen plaats waarbij openbare orde en veiligheid aan de lat staat of de meekijkt. Hieronder vallen ook evenementen welke niet altijd plaatsvinden, maar wel worden voorbereid. Hier kan worden gedacht aan de 11-stedentocht of de preparatie voor de natuurijsmarathon in Burgum. Daarnaast staan wij aan de lat voor de jaarwisseling. Dit is het grootste openbare orde en veiligheid evenement dat jaarlijks terugkomt. De voorbereidingen beginnen hierbij na de zomer en er wordt een integrale aanpak opgesteld. Dit gebeurt met zowel interne partners als externe partners. De insteek van de aanpak is om dichtbij de inwoners te staan en te kijken naar de mogelijkheden, zodat er een veilige jaarwisseling gevierd kan worden.

In Tytsjerksteradiel is de verordening Oudejaarsactiviteiten ingetrokken door de gemeenteraad. Het college heeft de nieuwe Subsidieregeling jaarwisseling gemeente Tytsjerksteradiel vastgesteld. In deze nieuwe regeling zijn geactualiseerde regels opgenomen omtrent de subsidie die voor de jaarwisseling beschikbaar wordt gesteld.

In Achtkarspelen is gewerkt aan een subsidieregeling activiteiten jaarwisseling vanaf de jaarwisseling 2025/2026. Een dergelijke regeling bestond nog niet in Achtkarspelen. Naar verwachting wordt de regeling eind 2024 of begin 2025 voorgelegd aan het college.

In Tytsjerksteradiel is een gerichte actie tegen woninginbraken in Hurdegaryp, Gytsjerk, Aldtsjerk en Oentsjerk opgezet. Inwoners van deze dorpen kunnen korting krijgen bij aanschaf van inbraakwerende middelen. Er is voor deze dorpen gekozen, omdat inbraakcijfers hier hoger lagen in de gemeente Tytsjerksteradiel.

Overige onderwerpen:

I. Jeugd

Met betrekking tot jeugd wordt er vanuit openbare orde en veiligheid geïnvesteerd door middel van het bespreken van casuïstiek, schrijven van een gerichte aanpak en het verbeteren van de informatiepositie. Dit bovenstaande gebeurt in samenwerking met zorg & veiligheid, het gebiedsteam, jongerenwerkers, (jeugd)boa's en wijkagenten.

Daarnaast is er het afgelopen jaar verder gewerkt om de samenwerking op het gebied van jeugd meer vorm te geven. Dit is gedaan door structureel samen te werken, periodiek te overleggen en waar mogelijk werd informatie met elkaar gedeeld en gekoppeld. Hierdoor kon er op subjectniveau zorg ingezet worden.

II. Crisisbeheersing

Vorig jaar is er gewerkt aan een actualisatie van de gemeentelijke crisisorganisatie en vond er een algemene opleidingsdag plaats. Dit gaf de basis om dit jaar verder te kunnen groeien als crisisorganisatie.

Er zijn dit jaar diverse trainingen gehouden aan onze crisismedewerkers waarbij er taakspecifiek werd stilgestaan bij de functies en taakorganisaties. Zo zijn de taakorganisaties omgevingszorg, publieke zorg, ondersteuning, adviseurs crisisbeheersing Team Bevolkingszorg (TBZ), adviseurs crisisbeheersing Gemeentelijke Beleidsteam (GBT) en KCC dit jaar bijgeschoold. Daarnaast zijn er twee proefalarmeringen geweest en heeft een grote TBZ oefening in Buitenpost plaatsgevonden waarbij de opgedane theorie door de crisismedewerkers kon worden toegepast.

De Veiligheidsregio heeft vorig jaar in samenwerking met de gemeenten de deelplannen Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie herzien. Vanaf januari 2024 zijn deze nieuwe, door de Veiligheidsregio opgestelde, deelplannen bevolkingszorg en crisiscommunicatie van kracht geworden. Tijdens de trainingen is gebruik gemaakt van deze nieuwe plannen.

Naast de georganiseerde trainingen zijn in de gemeente Tytsjerksteradiel opvanglocaties geschouwd en aangewezen. Voor gemeente Achtkarspelen is dit in 2022 gedaan, deze schouwformulieren zijn dit jaar herzien. Ook is er gestart met het opstellen van een intern crisisplan voor beide gemeenten.

In september 2024 is er in het gemeentehuis in Buitenpost een grote crisisoefening gehouden onder leiding van trainingsbureau V&R en de Veiligheidsregio. Hierbij zijn ook gemeentelijke medewerkers uit beide gemeenten betrokken. Er is geoefend met een GRIP 2 scenario.

III. Blindganger Surhuizum

In 2022 werden wij gewezen op een mogelijke blindganger in de omgeving van Surhuizum. Naar aanleiding van verhalen van een mogelijke ooggetuige, ondersteund door historische informatie, is door een bomexpert gezocht naar de mogelijke locatie van deze blindganger. Begin januari 2023 is een opgraving gedaan. Helaas bleek het hier te gaan om een enorme zwerfkei. In 2023 werd er nader onderzoek gedaan. Hier kwam niks uit en zijn de onderzoeken afgerond. Vervolgens is via de gemeenteraad van Achtkarspelen een suppletie uitkering vanuit het Rijk aangevraagd om tot 68% van de gemaakte kosten terug te vragen.

IV. Veilig ondernemen Surhuisterveen

In 2024 zijn de eerste stappen gezet met betrekking tot veilig ondernemen op bedrijventerrein De Lauwers te Surhuisterveen. Dit met behulp van Platform Veilig Ondernemen.

Platform Veilig Ondernemen (PVO) is een publiek-private samenwerking: partijen leren van elkaar door ervaringen en specialisme met elkaar te delen. Belangrijk is hierbij dat er vanuit ondernemers zelf gehoord wordt wat er speelt. Hierop kan verder worden geborduurd door de resultaten uit de schouw en de cijfers vanuit de politie, brandweer en gemeente hiermee te vergelijken. Alle resultaten worden samengebracht en op basis hiervan wordt een gezamenlijk en gebiedsgericht plan van aanpak gemaakt. Een voordeel van de werkgroep is dat iedereen elkaar kent en dat er korte lijntjes ontstaan. Het Keurmerk Veilig Ondernemen is een certificering die voort kan vloeien uit het project. Het keurmerk is een borging van de stappen die doorlopen zijn. Het PVO doet de procesbegeleiding van deze stappen.

Door de werkgroep, waarin onder andere ondernemers, gemeente, brandweer en politie zitten, is een gezamenlijke intentieverklaring ondertekend. Deze intentieverklaring is een middel om o.a. naar buiten aan te geven dat de partijen samen gaan werken aan veiligere bedrijventerreinen en dat zij zich hiervoor zullen inspannen.

In 2024 is verder gestart met een veiligheidsanalyse. In de tweede helft van 2024 is fase 2 gestart. In deze fase wordt onder andere bekeken wat de wensen en doelen zijn, wat urgente punten zijn en wat het plan van aanpak is. Dit project loopt door in 2025.

In Tytsjerksteradiel wordt in 2025 wordt het project Keurmerk Veilig Ondernemen ook uitgerold.